

TRIËNNALE
BRUGGE
2021

8 MEI

TRAUMA

24 OKT

Hedendaagse kunst en architectuur in Brugge

www.TRIENNALEBRUGGE.be

#TRIBRU21

INHOUD

Brugge, een stad waar erfgoed en vernieuwing samenkomen: Triennale Brugge 2021 'Trauma'	3
<u>Thema Triennale Brugge 2021</u>	3
<u>Deelnemende kunstenaars en installaties</u>	4
Amanda Browder (US) Happy Coincidences	4
Nadia Kaabi-Linke (TN/UA/DE) Inner Circle	5
Jon Lott (US) The Bruges Diptych	6
Joanna Malinowska & C.T.Jasper (PL/US) Who is afraid of Natasha	7
Nadia Naveau (BE) Les Niches Parties	8
Nnenna Okore (US/NG/AU) And the World Keeps Turning	9
Henrique Oliviera (BR) Banisteria Caapi (Desnatureza 4)	10
Hans Op de Beeck (BE) Danse Macabre	11
Gregor Schneider (DE) Black Lightning	12
Laura Splan (US) Disentanglement	13
Gijs Van Vaerenbergh (BE) Colonnade	14
Adrián Villar Rojas (AR) From the series Brick Farm	15
Héctor Zamora (MX) Strangler	16
<u>Tentoonstelling Poortersloge: De poreuze stad</u>	17
<u>Curatorial team</u>	17
Achtergrond: de ontstaansgeschiedenis van Triennale Brugge	18
Brugge, waar verleden en heden met elkaar versmelten	18
Brugge, kunst en architectuur en de eerste Triennales	18
Brugge, UNESCO Werelderfgoed	19
Brugge 2002 en Concertgebouw: een spectaculaire tandem	19
Triennale Brugge 2015-2018	19
Werelderfgoedstad met toekomstplannen	20
Concertgebouw en Concertgebouw Circuit	20
Kunstgalerijen	20
Streetart: de stad als canvas	20
Project Legendz	20
Streetartfestival 'The Bridges'	20
BRUSK, een nieuwe kunstsituatie voor Brugge	20
Handmade in Brugge	21
Mind the Artist	21
De stad in: verschillende manieren om Brugge vanuit een andere invalshoek te beleven	21
25/25 Hedendaagse kunst en architectuur	21
Stap in de stad	21
Beeld van de stad	21
Herbestemming van erfgoed	21
Overnachten in Brugge	22
Praktische info	22
Website Visit Bruges	22
Website Triennale Brugge	22
Podcasts Triennale Brugge 2021	22
Contact	22
Beeldmateriaal	22
Share your story	22

Brugge, een stad waar erfgoed en vernieuwing samenkomen: Triennale Brugge 2021 'Trauma'

Wie Brugge zegt, denkt meteen aan water en zwanen, eeuwenoude erfgoedparels onderscheiden door UNESCO, de Vlaamse primitieven, romantische plekjes, pleinen en straten, kant, chocolade en bier. Brugge is dan ook een stad vol cultuur met respect voor historie en traditie. Je vindt er echter ook verrassend veel hedendaagse architectuur, eigentijdse makers én jonge creatievelingen. Bovendien zorgen Brugge's cultuurhuizen met expo's, theater, dansvoorstellingen en film ook voor een uiterst levendige evenementenagenda. Het hele jaar door leeft in Brugge een culturele dynamiek. Om de drie jaar zorgt Triennale Brugge voor extra beleving in de stad.

Triennale Brugge brengt **driejaarlijks hedendaagse kunst en architectuur** naar de historische kern van de stad Brugge in een unieke setting als UNESCO Werelderfgoed. Triennale Brugge bouwt sinds 2015 verder op een **reeks historische triennales** die in 1968, 1971 en 1974 werden samengesteld rond beeldende kunst. Driejaarlijks wordt een selectie (inter)nationale kunstenaars en architecten door het artistiek team uitgenodigd om nieuwe tijdelijke interventies voor te stellen. Een tiental installaties gaan telkens **actief in dialoog met de omgeving**, de waterwegen, de geplaveide straten, de vreedzame huizen of braakliggende terreinen. Voor bezoekers is het steeds een zomerse ontdekkingsstocht langs een **uniek, gastvrij parcours** met een maatschappelijk vraagstuk.

Thema Triennale Brugge 2021 'Trauma'

Van 8 mei tot 24 oktober 2021 wordt Brugge opnieuw gaststad voor hedendaagse kunst en architectuur. Tijdens de **derde editie van Triennale Brugge**, het driejaarlijkse kunstenparcours, stellen 13 kunstenaars en architecten nieuwe, tijdelijke installaties voor in de historische kern van de Werelderfgoedstad. Deze derde editie koos voor **Trauma** als overkoepelend thema en verlegt de focus van de openbare ruimte naar enkele verborgen dimensies van de stad en haar inwoners.

Triennale Brugge is een thematische tentoonstelling met **creaties van kunstenaars en architecten in de publieke ruimte**. Triennale Brugge 2021 opteert voor een meerstemmig discours, met **ruimte voor verbeelding, schoonheid, duisternis en participatie**. Deze editie balanceert tussen het aanwezige en het verborgene, tussen privé en publiek.

De Triennale Brugge 2021 Trauma presenteert een **meerstemmig verhaal** waarbij de ambiguïteit in beeld wordt gebracht, de verbeelding en de zintuigen worden geprikkeld en de afbakening tussen publieke en private ruimte opnieuw onderhandeld. Een parcours waar Brugge in al haar facetten aan bod komt en er ruimte is voor **experiment en discours**. Een tocht achter de coulissen van de stadsverbeelding. Vertrekpunt wordt opnieuw de Poortersloge, waar eveneens een tentoonstelling aanleiding biedt tot reflectie en verbeelding van het thema. De kunstenaars en architecten worden uitgenodigd om de **verborgen dimensies van de samenleving** in vraag te stellen. Historische lagen worden blootgelegd, vergeten of verborgen verhaallijnen besproken. Er wordt ingespeeld op de verbeelding, op de pracht en de praal, maar ook op het 'Unheimliche', het 'uncanny' dat ondergronds aanwezig is.

Hoewel Brugge voor velen een droombestemming is, sluimert er in deze picture-perfect-wereld ook armoede, eenzaamheid en angst. Brugge is meer dan enkel het perfecte plaatje dat we kennen uit de toeristische gidsen en de postkaarten. Triennale Brugge 2021 gaat deze kant van Brugge niet uit de weg, integendeel. Aan de hand van **artistieke en architecturale ingrepen** laat Triennale Brugge 2021 ze deel worden van de **beeldvorming van de stad**. Triennale Brugge 2021 gaat **voorbij het zichtbare** en biedt een blik onder de bast van de fragiele stad.

Deelnemende kunstenaars + installaties

De curatoren selecteerden 13 kunstenaars en architecten die - elk op hun eigen manier – het thema Trauma invullen. Hun **sculpturale, architecturale en organische creaties** zullen inspelen op de complexiteit, veelzijdigheid en dynamiek van de stad. Ze zullen **steegjes en achterpoorten** opzoeken en kijken naar wat zich afspeelt op de binnenplaatsen en bouwwerven van de **ogenschijnlijk perfecte stad** Brugge. Hun tijdelijke interventies en creaties zullen in dialoog gaan met de stad, haar bewoners én haar bezoekers.

Amanda Browder (US) *Happy Coincidences* | Verversdijk

Amanda Browder maakt grote textielinstallaties samen met de lokale Brugse bewoners, die ze betreft vanaf het startpunt: de conceptuele benadering van het zoeken naar en het verzamelen van textiel ziet ze als een gemeenschapspraktijk en start in Brugge vanaf het voorjaar van 2021. Een tweede fase begint van zodra vrijwilligers zich engageren om te helpen bij het ordenen van het textiel, naaldjes te pinnen of te leren stikken. Op dat moment ontstaat de mogelijkheid om elkaar en de kunstenaar te ontmoeten, en zo vertrouwd te geraken met verschillende technieken. Het overkoepelende doel is om individuen en groepen te betrekken bij de bijzondere ervaring van creatie. En vooral om te ontdekken dat samen tot een kunstwerk komen – los van enige voorkennis – een positieve ervaring teweeg kan brengen. In de derde fase worden de samengestelde materialen naar de Verversdijk gebracht en in de publieke ruimte geïnstalleerd. Met levendige kleuren en speelse patronen verandert de schaal van wat eerst privé was (als individu stof doneren of komen helpen tijdens de 'sewing days') tot een openbaar en toegankelijk kunstwerk. 'Happy Coincidences' is een installatie die tussen de bakstenen van de brug, over het kanaal en tussen de ramen van huizen, verrassend overweldigt.

BIO

Amanda Browder (~1976, Missoula, Montana) woont en werkt in Brooklyn, New York, staat bekend om haar grootschalige textielinstallaties op openbare sites in stedelijke omgevingen. Elke sculpturale installatie bestaat uit verzameld en geschonken materiaal, dat ze samen met lokale gemeenschappen ordent en aan elkaar naait. Deze grootschalige naaiprojecten worden locatiespecifiek bedacht en opgebouwd op basis van indrukken over de stedelijke context, verhalen van deelnemers en stukjes geschiedenis.

LOCATIE

De **Verversdijk** is een straat uit de 13de eeuw die haar naam te danken heeft aan de lakenververs die er hun woning en werkplaats hadden.

website Amanda Browder:

Amanda Browder - Happy Coincidences, Triennale Brugge 2021 © Stad Brugge— Matthias Desmet

Nadia Kaabi-Linke (TN/UA/DE) Inner Circle | Burg

Nadia Kaabi-Linke brengt een cirkelvormige installatie van publieke banken die aantrekkelijk blinken maar door scherpe pinnen niet toegankelijk zijn. De bezoeker kan er niet even op gaan zitten, of tot ontmoeting komen. De sculptuur 'Inner Circle' glanst en springt in het oog, maar laat tegelijkertijd een defensieve cirkel en leegte achter in het midden. Ze haalt inspiratie uit het eivormige grondplan van de stad en haar vroegere omwalling, familiale structuren en banden, werksituaties en arbeidscontexten of exclusieve clubs en geprivilegieerde gemeenschappen die vaak een cirkelvorm gebruiken in hun logo. Wereldwijd worden organisaties opgezet om uitwisseling te stimuleren, belangen vorm te geven en te vrijwaren. Vaak gaat het om rijke en mannelijke leden die de meerwaarde van dergelijk lidmaatschap onderschrijven. Het gaat soms fout als er in een dergelijke structuur geen ruimte is voor anderen. Of als er misbruiken ontstaan die verborgen blijven door geheimhouding, zoals huiselijk geweld of financiële constructies.

BIO

Nadia Kaabi-Linke (°1978, Tunis, Tunesië) woont en werkt in Berlijn, Duitsland en Kiev, Oekraïne) voelt zich verbonden met de hele wereld. Haar oeuvre is gerelateerd aan plaatsen en hun geschiedenis. Haar werk onderzoekt dan ook thema's zoals perceptie, immigratie of identiteit en is verankerd in culturele en historische, sociale en politieke contexten. Ze maakt hiervoor gebruik van verschillende media.

LOCATIE

De **Burg** is de ziel van Brugge. Het plein is al eeuwenlang het machtscentrum van de stad, en het stadsbestuur zetelt er nog altijd in het 14de-eeuwse gotische stadhuis. Op de plaats waar vroeger de imposante Sint-Donaaskathedraal stond is nu een groen omzoomd plein aangelegd. In 2002, toen Brugge Culturele Hoofdstad van Europa was, realiseerde de Japanse architect Toyo Ito hier een transparant paviljoen als tijdelijk architecturaal statement in confrontatie met de historische omgeving. In 2013 werd het ontmanteld. Het werk van Nadia Kaabi-Linke zal ongeveer op dezelfde plaats geïnstalleerd worden.

website Nadia Kaabi-Linke:

<https://nadiakaabilinke.myportfolio.com/>

Nadia Kaabi-Linke - Inner Circle © Stad Brugge - Matthias Desmet

Jon Lott (US) *The Bruges Diptych* | Gouden-Handrei

Het paviljoen *The Bruges Diptych*, dichtbij het voormalige huis van de Vlaamse primitief Jan van Eyck, dient als uitvalsbasis voor het publiek programma van Triënnale Brugge 2021. Het architecturale tweeluik ontsproot uit Lotts fascinatie voor dubbelgangers, zowel bij mensen als in de architectuur. Het bouwwerk ontstond door een bestaande achtergevel te ontdebelen door er een kopie van de originele gevel aan toe te voegen. Met deze constructie speelt de architect met de spanning tussen interieur en exterieur, met wat te zien is met het blote oog en wat zich afspeelt achter de gevels van een stad.

BIO

Jon Lott (*1976, San José, Californië, woont en werkt in New York en Cambridge) laat zich als architect niet in een vakje stoppen en engageert zich voor verschillende instellingen. Lott is momenteel aan de slag als assistent-professor aan de Harvard University, Graduate School of Design. Daarnaast is hij oprichter van PARA Project, een architectenbureau dat gevestigd is in New York City en Cambridge (Massachusetts). Ieder project krijgt vorm door de inspanningen van een diverse groep partners en worden eveneens aangedreven door de nieuwsgierigheid en de specifieke noden van haar opdrachtgevers. PARA experimenteert met verschillende media en participeert aan culturele, residentiële en institutionele projecten. Lott is eveneens medeoprichter van Collective-LOK, ook wel bekend als CLOK. De interdisciplinaire samenwerking denkt na over architecturale uitdagingen en tracht deze om te zetten in vorm. De ontwerpen van Jon Lott verschijnen regelmatig in toonaangevende kranten en tijdschriften zoals de *New York Times*, *Architectural Record* en *Metropolis*. In 2007 was hij een van de laureaten van *The Architectural League Prize*.

LOCATIE

De **Gouden-Handrei** maakte deel uit van de eerste Brugse stadsomwalling van de 12de eeuw. Hier stond ooit het huis en atelier van Jan van Eyck, midden in de schilderswijk van de stad.

website Jon Lott:

<http://www.para-project.org/about>

Jon Lott - The Bruges Diptych - 2021 © Jon Lott

Jon Lott - Pioneertown House © PARA

Joanna Malinowska & C.T. Jasper (PL/US) *Who is afraid of Natasha* | Begijnhof

Nadia Joanna Malinowska & C.T. Jasper geven met 'Who is afraid of Natasha?' aandacht aan een vergeten monument. Natasha is de bijnaam van een sculptuur die jarenlang op een plein in Gdynia stond, een stad in Polen. Na de beëindiging van het communistische Sovjettijdperk, werd het standbeeld verplaatst naar een minder zichtbare plek in de stad. Het monument werd immers opgericht als een verpersoonlijking van een regime dat onderdrukking symboliseert: een mooie vrouw op het platteland die triomfantelijk aanwezig is. Voor vele bewoners van Gdynia was dit beeld een doorn in het oog en aanleiding om het te verplaatsen van zodra de Russische bezetting voorbij was. Maar voor Joanna Malinowska & C.T. Jasper is *Natasha* een beeld uit hun jeugd, een restant van een voorbij tijd dat herinneringen oproept. De vrouwelijke figuur mag dan wel van haar sokkel getild zijn, voor de kunstenaars is ze aanleiding om er een fictieve biografie rond te bedenken. Beiden zijn afkomstig uit Gdynia en werkten reeds intensief samen voor hun filminstallatie in het Poolse paviljoen op de Biënnale van Venetië in 2015. Samen schrijven ze voor Triennale Brugge een beeldend verhaal voor deze anonieme vrouw, en geven haar zo een nieuw leven.

BIO

Het werk van **Joanna Malinowska** (*1972, Gdynia, Polen, woont en werkt in New York, US) functioneert op het snijvlak van antropologie en kunstgeschiedenis in sculpturen, installaties en films. Door overeenkomsten tussen verschillende culturen te belichten, probeert ze een brug te maken tussen deze culturen. Ze onderzoekt actief het idee van collectief bewustzijn – wanneer vergelijkbare ideeën in verschillende delen van de wereld opkomen zonder directe interactie of invloed. Het motief van cultureel erfgoed met een vleugje politiek is vaak terug te vinden in haar praktijk.

LOCATIE

Het **Begijnhof**, dat sinds 1998 op de Werelderfgoedlijst van UNESCO staat, werd gesticht in 1245. Begijnen waren vrome vrouwen in een vrouwelijke gemeenschap leefden omdat de meeste mannen op kruistocht waren. Ze legden geen geloftes af, maar waren wel diepgelovig en leefden uiterst sober. Ze deden aan liefdadigheid zoals ziekenzorg en onderwijs aan arme kinderen. Ze maakten aan het begin van de 20ste eeuw plaats voor Benedictinessen. Vandaag leven er nog maar enkele nonnen en is het een groene oase, omgeven door witgeschilderde huisjes.

Website Joanna Malinowska:

<http://www.malinowskaj Joanna.com/>

Joanna Malinowska and C.T. Jasper - Who is afraid of Natasha - 2021 © Joanna Malinowska and C.T. Jasper

Joanna Malinowska & C.T. Jasper © Jasper van het Groenewoud

Nadia Naveau (BE) *Les Niches Parties* | Augustijnenrei

In verschillende nissen aan het water van de Augustijnenrei plaatst Nadia Naveau blinkende maskers met decoratieve en folkloristische patronen. Naveau brengt aandacht naar dit verborgen stukje architectuur, dat niet op de route ligt van toeristenbootjes, en vaak overwoekerd wordt door planten uit achterliggende tuinen. De spiegelende maskers krijgen in Brugge de functie van een verbeeldend signalement, en misschien ook wel van een dromerige verwelcoming. Haar inspiratie voor deze maskers, haalde Nadia Naveau uit haar reizen. Zo werd ze in Mexico verrast door kleurrijke textiele slingers, een uitnodigende vrolijkheid in het midden van het straatbeeld. Het deed haar denken aan vlaggen die via effen kleuren, rechte vlakken of figuratieve symbolen als communicatie- of identificatiemiddel dienen. Eveneens deed het haar denken aan het systeem van maritieme seinvlaggen in de scheepvaart. Daarnaast verbindt ze Brugge ook met Venetië, waarbij de maskerade een prominente plaats krijgt.

BIO

De Belgische kunstenares **Nadia Naveau** (°1975, Brugge, woont en werkt in Antwerpen en Saint-Bonnet-Tronçais, Frankrijk) combineert in haar figuratieve beeldhouwkunst de esthetiek van de klassieke oudheid of van de Europese barok met die van The Simpsons, en cultuuruitingen in Mexico met die van de popcultuur. De typisch verleidelijke en vaak verrassende sculpturen zijn het resultaat van een spel met kleuren, vormen, schaal en uiteenlopende materialen zoals plaaster, keramiek en polyester.

LOCATIE

De **Augustijnenrei**, uitgegraven in de 12de eeuw en overspannen door een brug met dezelfde naam, verwijst naar het Augustijnenklooster dat hier tot op het eind van de 18de eeuw stond.

Nadia Naveau - Les Niches Parties, 2021, Base-Alpha Gallery, Antwerpen © Stad Brugge - Matthias Desmet

Nnenna Okore (US/NG/AU) And the World Keeps Turning | Poertoren

Nnenna Okore spant een weefsel rond de Brugse Poertoren, geïnspireerd op de typisch rode bakstenenkleur van de streek, en op de techniek van het kantklossen. Met 'And the World Keeps Turning' creëert ze een baken die de stad herinnert aan haar verleden én de uitdaging met de toekomst aangaat. Het vertrekpunt voor haar project startte met de vraagstelling naar de identiteit van Brugge. Vanop afstand probeerde ze te begrijpen hoe het stedelijke landschap eruit ziet. Toen ze online afbeeldingen bestudeerde, viel haar op hoe duidelijk de sporen uit het verleden nog steeds aanwezig zijn. In die virtuele context raakte ze gefascineerd door de ruimtelijke vorm van de Poertoren, die 18 meter boven de waterlijn uittorent als een laatmiddeleeuws overblijfsel, waar ooit de buskruitvoorraad werd opgeslagen. Met de installatie wordt alle aandacht naar de architecturale vorm van de toren getrokken en omhult Okore de architectuur met een roodkleurige collage. Die stelt ze samen met materiaal dat is afgeleid van dekzeil, een solide en synthetische PVC-structuur. Ze knipt rondvormige lappen uit de rode zeilen en bindt ze samen tot grotere structuren die doen denken aan beweeglijke cellen of organismen. Met een traditionele vrouwelijke patchwork-techniek brengt ze een tactiele laag aan het mannelijk ogend stenen bouwsel. Het lijkt of de toren tijdelijk een extra huid krijgt en er nieuw leven doorheen stroomt met bloedrode aders, vaten en cellen. Het is de eerste keer dat Okore met 'mandmade' materiaal werkt waarbij het plastic lappendeken rondom de bakstenen toren de tijd zal trotseren. Na Triennale Brugge 2021 zal elk stuk bewust teruggebracht worden in de kringloop van het leven, en hergebruikt worden voor andere doeleinden.

BIO

Nnenna Okore (°1975, Nsukka, woont en werkt in Australië, Nigeria en Chicago, US) werkt grotendeels aan abstracte installaties die geïnspireerd zijn door de texturen, kleuren en landschappen van lokale omgevingen. Ze vertrouwt op het gebruik van alledaagse voorwerpen die ze herbestemt door middel van repetitieve en arbeidsintensieve technieken zoals weven, draaien, naaien, verven, waxen en rollen. Ze werkt verder op concepten van recycling en upcycling, van transformatie en regeneratie van vormen die zijn geconstrueerd met natuurlijke materialen zoals bijvoorbeeld papier, vezels, katoen en jute. Thema's als veroudering, dood en verval keren vaak terug in haar oeuvre.

LOCATIE

Vlak naast het romantische Minnewater ligt de 18 meter hoge **Poertoren**, een verdedigingstoren uit 1397. De huidige naam verwijst naar het buskruit dat hier gedurende een lange tijd bewaard werd. Aan de voet van de toren ligt het **Poertorenpark**, een goed verborgen stilteplek die je bereikt via de metalen trap naast de toren.

website Nnenna Okore:

<http://nnennaokore.com/>

Nnenna Okore - And The World Keeps Turning © Stad Brugge - Matthias Desmet

Henrique Oliveira (BR) *Banisteria Caapi (Desnatureza 4)* | Pottenmakersstraat / Augustijnenrei

De Braziliaanse kunstenaar Henrique Oliveira baseert zich voor zijn installatie op het laatste historisch overblijfsel van de Brugse stenen omwalling. Dat bevindt zich aan de Pottenmakersrei. De plek vormt de basis voor een installatie die vertrekt vanuit een specifiek aspect dat gebruikt wordt in de bouwsector in São Paulo. Multiplex, bestaande uit verlijmd houtlagen, is een goedkoop constructiemiddel en wordt na gebruik vaak weggegooid in afvalcontainers of op straat. Oliveira verzamelt deze afgedankte multiplexplaten om er vervolgens organische installaties mee te maken. Voor zijn werk 'Banisteria Caapi (Desnatureza 4)' puzzelt hij op de restanten van de omwalling met gevonden multiplex organische vormen in elkaar die lijken op grote takken, wortels of boomstammen. De installatie is zo waarheidsgetrouw dat de samengestelde takken afkomstig lijken van bomen die zich achter de ommuurde tuin begeven. Het lijken net echte bomen die met wortels uit de grond zijn ontsproten. Ook doet het denken aan natuurlijke begroeiing die we vaak tegenkomen op archeologische restanten. Oliveira maakt met natuurlijke vormen een reconstructie van de natuur. Zijn werk is een artistieke invulling op een ecologisch proces. Het laat de bezoeker nadenken over hoe hedendaagse kunst zich laat zien in een historische stad.

BIO

Henrique Oliveira (*1973, Ourinhos, Brazilië, woont en werkt in São Paulo en Londen) staat bekend om zijn locatiespecifieke, grootschalige installaties. Hij begon zijn artistieke carrière als schilder. Waar zijn eerste werken plat en tweedimensionaal waren, begon hij vanaf 2005 met sculpturale installaties die bewegen in de ruimte. Hij vergrootte de schaal en bewoog zich driedimensionaal doorheen architecturale contexten.

LOCATIE

De Het stukje Augustijnenrei dat langs de **Pottenmakersstraat** stroomt toont je een belangrijk stuk geschiedenis, namelijk een halfronde versterkingstoren als laatste stukje van de eerste stadsomwalling uit 1128.

website Henrique Oliveira:

<http://www.henriqueoliveira.com/defaultUS.asp>

Henrique Oliveira - Banisteria Caapi (Desnatureza 4), 2021, VALLOIS, Paris; Van de Weghe, New York
© Stad Brugge - Matthias Desmet

Henrique Oliveira - Banisteria Caapi (Desnatureza 4), 2021, VALLOIS, Paris; Van de Weghe, New York
© Jasper van het Groenewoud

Hans Op de Beeck (BE) Danse Macabre | Sint-Maartensplein / Sint-Walburgakerk

Voor Triennale Brugge 2021 toont Hans Op de Beeck 'Danse Macabre': een draaimolen op ware grootte (1:1) die statisch, stil en monumentaal in de Brugse omgeving plaatsneemt. De installatie is monochroom gekleurd in grijze tinten, heeft een diameter van 12 meter en is ongeveer 4 meter hoog, waarbij de geësceneerde reeks sculpturen van paarden en koetsen versteend lijken. In deze carrousel bevriest de tijd en is het mechaniek stilgevallen alsof de vrolijkheid ervan is afgewassen. De kermisattractie verschijnt hier als een monolithische verschijning, een spookbeeld, een fossiel die verstoord en verstild het evenwicht zoekt tussen droom en nachtmerrie. Het werk gaat op een opvallende manier in interactie met de gevarieerde en decoratieve barokke gevel van de Sint-Walburgakerk. Net als de kerk is de carrousel in bevroren toestand en lijkt het geen reden meer te hebben om te bestaan. De installatie is tegelijkertijd tragisch en troostend, bevreemdend en melancholisch.

BIO

Hans Op de Beeck (°1969, Turnhout, woont en werkt in Brussel) is in verschillende artistieke media thuis. Hij maakt sculpturen, monumentale installaties, tekeningen, aquarellen, foto's, video's, animatiefilms, films, muziek en teksten. Zijn werk is een reflectie op onze complexe samenleving en alludeert op universele vragen van betekenis, zingeving en sterfelijkheid die daarin resoneren. Hij beschouwt de mens als een wezen dat de wereld om zich heen op een tragikomische manier presenteert. Bovenal wil hij de zintuigen van de kijker stimuleren en uitnodigen om het beeld écht te ervaren. Hij creëert een vorm van visuele fictie die een moment van verwondering en introspectie oplevert.

LOCATIE

De **Sint-Walburgakerk** werd begin 17de eeuw gebouwd naar een ontwerp van Brugse jezuïetenbroeder en architect Pieter Huysens. De kerk is het rijkste en meest barokke bouwwerk van Brugge waarvan de imposante barokke gevel en het meubilair zoals hoogaltaar, witmarmeren communiebank en preekstoel getuigen.

website Hans Op de Beeck:
<https://hansopdebeeck.com/>

Danse Macabre © Hans Op de Beeck.

Hans Op de Beeck - Danse Macabre, carousel—work in progress © Studio Hans Op de Beeck

Gregor Schneider (DE) *Black Lightning* | kerk Grootseminarie

In de kerk van het Grootseminarie treffen we de installatie BLACK LIGHTNING. Eens je Schneiders architecturale interventie betreedt, wandel je doorheen een donkere gang die zich volledig heeft afgesloten van het kerkelijk interieur. De doorgang is als een trechter die je al zigzaggend doorheen de duisternis leidt en waarin verschillende zintuigen worden geprikkeld. Je wordt overgelaten aan je eigen aanwezigheid, misschien deel je de sterk sensitieve ervaring met een medebezoeker. Onderweg is er tijd voor eenzaamheid en transformatie tot het ogenblik waarop je de uitgang bereikt.

BIO

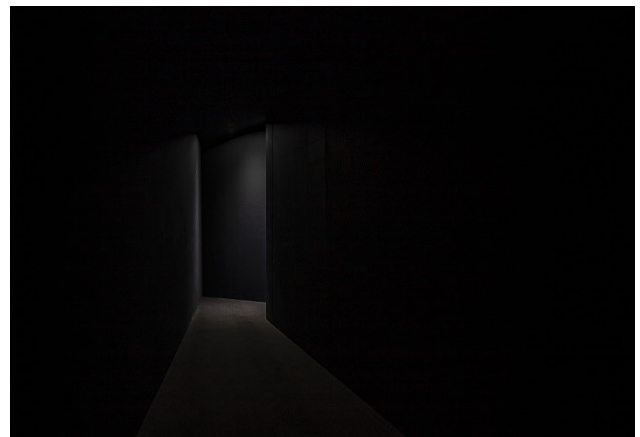
De minimale beeldtaal van **Gregor Schneider** (°1969, woont en werkt in Rheydt) combineert de architectuur van gebouwen met de symbolische gelaagdheid van een stad. De toeschouwer beweegt zich door zijn kamers, kelders, containers en gangen en wordt hierbij steeds geconfronteerd met een bijzondere sfeer. Angst en verbeelding gaan hand in hand en vaak weet je niet goed of je een bezoeker, huisgenoot of indringer bent. Toen Schneiders ouderlijk huis in Mönchengladbach-Rheydt onbewoonbaar werd verklaard, door de vervuiling van een dichtbijgelegen loodfabriek waarvan zijn vader directeur was, legde Schneider de basis voor zijn artistieke praktijk. Tijdens de verbouwing van het huis ontstond zijn verlangen om elementen te maken die ons volledig omgeven en tegelijk onzichtbaar blijven. Schneider beschrijft het als een vorm van 'Begreifen': door middel van mogelijkheden en handelingen tot inzicht komen. De constructies bouwen, verplaatsen, namaken, verdubbelen en herhalen gebeurt eerst intuïtief. Later nemen overzicht en controle het proces over.

LOCATIE

In de eerste helft van de 17de eeuw werd in het noordoosten van Brugge een Cisterciënzerabdij opgetrokken als toevluchtsoord van de monniken van de abdij Ter Duinen in Koksijde. Van 1833 tot 2018 werd het **Grootseminarie** gebruikt als opleidingsoord voor priesters van het bisdom Brugge. Tegenwoordig is het imposante gebouw nog steeds een centrum van vorming en opleiding, en worden er af en toe tentoonstellingen gehouden.

website Gregor Schneider:

<https://www.gregor-schneider.de/>

Gregor Schneider - BLACK LIGHTNING, Konrad Fischer Galerie, Düsseldorf - Berlin © Stad Brugge - Matthias Desmet (1).jpg

Laura Splan (US) *Disentanglement* | Museum Onze-Lieve-Vrouw ter Potterie

Laura Splan toont haar werk te midden van de vaste collectie van het 13e eeuwse voormalig hospitaal ter Potterie. Tijdens het voorjaar van 2020, het begin van de COVID-pandemie, bouwde Splan verder op haar oeuvre van creatieve invullingen die te maken hebben met zorg en ziekte. Moleculaire, cellulaire of virus-achtige vormen worden tijdens de lockdown versterkt door de beeldvorming van het CORONA-virus. Databanken van SARS, HIV, Influenza, Herpes of Hepadna en nu dus ook deze nieuwe ziekte gebruikt Splan om kantwerkjes en computergestuurde interpretaties te creëren. De textiele patronen, digitale animaties en geweven structuren verschijnen in Museum Onze-Lieve-Vrouw ter Potterie alsof ze er altijd geweest zijn, maar roepen tegelijkertijd ook een eigenaardig gevoel op. Verhaallijnen van wetenschap, fictie en religie worden verweven met het rijke terrein van zorgzaamheid, pijn, genezing, leven en dood.

BIO

Laura Splan (*1973, Memphis, Tennessee, woont en werkt in New York, US) onderzoekt in haar werk de materialiteit van biotechnologie om poëtische subjectiviteiten te onthullen. Met verschillende traditionele en nieuwe mediatechnieken maakt ze artefacten en sculpturen met handgesponnen wol, die lijken op cellen, virussen of membranen. Vormen en patronen verschijnen als organische sensoren, weefsels en vezels, in textiel of kant, op papier of digitaal.

LOCATIE

Museum Onze-Lieve-Vrouw ter Potterie was vanaf de 13de eeuw een hospitaal waar pelgrims, reizigers en zieken verzorgd werden. Nu worden de zalen gebruikt als museum. De aanpalende kerk heeft een mooi barokinterieur en bezit een mirakelbeeld.

website Laura Splan:

<https://www.laurasplan.com/>

Laura Splan - Disentanglement, 2021 © Triennale Brugge,- Jasper van het Groenewoud

Laura Splan - Disentanglement, 2021 © Triennale Brugge - Matthias Desmet

Gijs Van Vaerenbergh (BE) *Colonnade* | Baron Ruzettepark

In Brugge vertaalt het kunstenaars- en architectenduo Gijs Van Vaerenbergh een site-specific concept in een tijdeloze esthetische ervaring: 'Colonnade'. Ze installeren een paviljoen dat bestaat uit een reeks door elkaar lopende kolommen die een labyrintische ruimte creëren waarin bezoekers kunnen verdwalen. De zuilengalerij bevindt zich in het noorden van de stad, in het groen van het Baron Ruzettepark. 'Colonnade' is geen traditioneel paviljoen maar een ruimtelijke constructie zonder binnenkant. Er is geen lege plek binnenin, maar een volle betreedbare sculpturale entiteit, die de bezoeker kan bekijken vanuit verschillende oogpunten. Zowel in het gebruik van de bouwelementen, eenvoudige kokers, als in de schaal en het volume, is dit paviljoen een radicale keuze op het grensvlak tussen gebouw en sculptuur. In zekere zin is het ook een grafische compositie, waarbij de kolommen verzameld zijn en in interessante verhoudingen elkaar kruisen. Geïnspireerd door het thema Trauma stelt Gijs Van Vaerenbergh een idee van een labyrint voor, als iets dat in zichzelf is gekeerd, een fysieke ervaring die voor elke bezoeker heel persoonlijk is. Het is een ruimte waar de bezoeker een aantal aanknopingspunten hebt, maar waar oriëntatie verdwijnt. De bezoeker wandelt dieper en dieper een bos van kolommen in, van licht naar donker tot men aan de andere kant weer naar buiten treedt...

BIO

Gijs Van Vaerenbergh is de kunst- en architectuurpraktijk van Pieterjan Gijs (°1983, Leuven, woont en werkt in Leuven) en Arnout Van Vaerenbergh (°1983, Leuven, woont en werkt in Leuven). Het collectief bestaat sinds 2007 en overstijgt, verlegt en doorbreekt de grenzen van hun discipline in de vorm van architectuurprojecten, artistieke interventies, installaties en sculpturen.

LOCATIE

De naam van het **Baron Ruzettepark** verwijst naar baron Ruzette, begin 20ste eeuw minister van Landbouw en Openbare Werken en later ook Provinciegouverneur. Het is een stadspark aan de rand van Brugge met verschillende wandel- en fietspaden. Als knipoog naar het voormalige rangeerstation werden grote spoorbalken geplaatst die zowel als zitbank dienen of een spelprikkel vormen.

Website Gijs van Vaerenbergh:

<http://www.gijsvanvaerenbergh.com/>

Gijs Van Vaerenbergh - Colonnade, Triennale Brugge 2021 © Stad Brugge - Mathias Desmet

Adrián Villar Rojas (AR) From the series Brick Farm | Poortersloge + diverse locaties

De Argentijnse kunstenaar Adrián Villar Rojas plaatst in en rond de Poortersloge enkele bijzondere vogelnesten. Ze maken deel uit van zijn werk 'From the series Brick Farm', een ongoing project dat voordien ook al op de Biënnale van Lahore te zien was. De titel verwijst naar het moment dat Villar Rojas en zijn team een groot aantal nesten vond van de rode ovenvogel. Ze ontdekten deze nesten in een Argentijnse baksteenfabriek. De rode ovenvogel dankt zijn naam aan de nesten die het bouwt met behulp van modder, twijgen, speeksel, klei en andere materialen die het kan vinden. De nesten lijken op de oude modderovens van de vroeg agrarische bevolking van Argentinië. Het team van Villar Rojas bestudeerde deze nesten, om ze vervolgens terug te plaatsen in de fabriek. Hierbij maakten ze gebruik van de oorspronkelijke materialen. Heel opmerkelijk was dat de vogels daarna terugkeerden en extra lagen begonnen toe te voegen aan de nesten. Tijdens Triennale Brugge 2021 verspreidt de kunstenaar gelijkaardige nesten in de stad. Op die manier worden alle artistieke interventies met elkaar verbonden. De Poortersloge is het centrale punt tijdens de triennale en staat door Rojas' nesten in symbolisch contact met Zeebrugge, de plek waar Triennale Brugge en Beaufort samenwerken. Tientallen nesten zijn eveneens geïnstalleerd aan de kust. Bij het aantreffen van een nest zal het nooit duidelijk zijn of men een authentiek of artificieel nest bekijkt. Op die manier laat de Argentijnse kunstenaar ons nadenken over hoe nauw natuurlijke en menselijke artefacten met elkaar verbonden zijn.

BIO

Adrián Villar Rojas (°1980, Rosario, Argentina, leeft en werkt nomadisch) focust zich op grootschalige, locatiespecifieke installaties, waar vaak een sfeer hangt die het einde van de wereld lijkt aan te kondigen. De idee over hoe de menselijke beschaving ten onder zou kunnen gaan of hoe een futuristische cultuur zich aandient, verbeeldt hij met fragiele sculpturen en imposante structuren. Zijn droom- of nachtmerrieachtige installaties verkennen noties van eindigheid en tijdelijkheid, gekoppeld aan mogelijke voorspellingen en flitsen van vergetelheid.

LOCATIE

De **Poortersloge** werd eind 14de eeuw gebouwd in opdracht van de toenmalige commerciële elite, de Brugse poorters, die er hun handelspartners ontvingen. Tussen 1720 en 1890 deed het gebouw dienst als kunstacademie en vanaf 1912 vestigde het Rijksarchief zich hier. Vandaag is het de nieuwe tentoonstellingslocatie voor actuele kunst in Brugge.

Adrián Villar Rojas - From the series Brick Farm, 2021, kurimanzutto, Mexico; Marian Goodman Gallery, New York © Stad Brugge - Matthias Desmet

Héctor Zamora (MX) *Strangler* | tuin van het Gezellehuis

In Brugge toont Héctor Zamora werk in de ommuurde tuin van het Gezellehuis, waar hij een interventie brengt rond een grote alleenstaande boom, een Oostenrijkse den. Tijdens een eerste bezoek aan de locatie viel zijn oog op die specifieke boom omdat deze hem herinnerde aan de 'ceibo' (een tropische boomsoort), in de jungle van de Amazone. Deze boom heeft een heilige status en wordt omringd door slingerplanten. De planten omsluiten de boom evenwel niet vrijblijvend: stap voor stap nemen ze de energie van de gastheer over en terwijl de boom afsterft, kunnen zij verder leven. Héctor Zamora heeft het plan opgevat om die natuurlijke omsingeling na te bootsen via een menselijke ingreep, namelijk door het gebruik van steigers. De Brugse dennenboom biedt de kans om dit concept vorm te geven, waardoor een omgekeerde beweging ontstaat: waar de natuurlijke slingerplant de tropische boom als het ware wurgt, zorgt het industriële steigerwerk juist voor een mooie verbinding tussen mens en natuur. Bezoekers kunnen de gekleurde steigers bewandelen en in cirkelbewegingen de top bereiken. De kunstenaar zorgt via deze ingreep voor een op het eerste zicht agressief object dat tegelijkertijd een poëtisch evenement is, waardoor men aan de top van de boom zicht krijgt op de wijde omgeving.

BIO

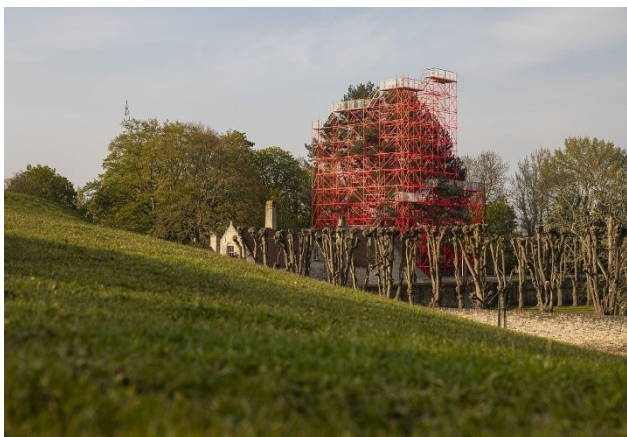
Het werk van **Héctor Zamora** (*1974, Mexico-city, Mexico, woont en werkt in Lissabon, Portugal en Mexico-city) wekt telkens wrijving op tussen de rollen van publiek en privaat, exterieur en interieur, organisch en geometrisch, woest en methodisch, reëel en imaginair. Hij creëert situaties waarbij de actieve deelname van kijkers en bezoekers nodig is, in performances, installaties of films. Hij maakt vaak gebruik van dagdagelijkse materialen en trekt hij voor de hand liggende functies in twijfel.

LOCATIE

Tuin van het Gezellehuis is een magnifieke ommuurde tuin vlakbij de Vesten. Er prijkt een kunstwerk van Jan Fabre, 'De Man die Vuur Geeft'. Guido Gezelle, die hier ooit naast woonde, was een Vlaamse katholieke priester, taalwetenschapper en dichter, bekend om zijn fijnzinnige gedichten over de natuur.

website Héctor Zamora:

<https://lsd.com.mx/>

Héctor Zamora - Strangler, 2021, Labor, Mexico; Luciana Brito Galeria, Sao Paulo; Albarrán Bourdais, Madrid - TriënnaleBrugge 2021 © Stad Brugge - Matthias Desmet

Tentoonstelling Poortersloge: De poreuze stad

Naast [13 interventies in de Brugse binnenstad](#) presenteert Triënnale Brugge ook de groepstentoonstelling 'De poreuze stad'. De tentoonstelling gaat dieper in op [het thema 'Trauma'](#) en brengt een selectie van een 40-tal sculpturen, foto's, tekeningen, schilderijen en video's. De kunstwerken linken dissonante stemmen, verhaallijnen en wonderlijke werelden aan het 'unheimliche' karakter van de ruimtes in de Poortersloge. De kunstenaars verbeelden er hun kijk op de wereld, mens en architectuur. Een kijk die soms gefragmenteerd of verwrongen lijkt te zijn, maar soms ook idyllisch of paradijselijk overkomt.

De tentoonstelling voegt een extra dimensie toe aan de blik van [Triënnale Brugge 2021](#) op omgeving en bewoners. Door de werken van diverse kunstenaars volgens thematische groepen te verdelen over de verschillende binnenruimtes, verbreedt Triënnale Brugge haar onderzoeksveld van de stedelijke buitenruimte naar het besloten karakter van een voormalige privéwoning. In het laboratorium van de [Poortersloge](#) gaan kunstwerken in dialoog, andere schuren tegen elkaar aan of zoeken het conflict op. Ze brengen de bezoeker in de war, van keldergat tot spitse toren, met kleurrijke lintjes, zachte bloemen of slierten olieverf. Hard marmer, houten splinters of vreemde vormen in polyester schuwen de actuele individuele en maatschappelijke uitdagingen.

Deelnemende kunstenaars:

Bilal Bahir, Semà Bekirović, Rakel Bergman Fröberg, Willem Boel, Dries Boutsen, Jana Cordenier, Thierry De Cordier, Sarah De Vos, Lisse Declercq, Danny Devos, Joëlle Dubois, Kendell Geers, Daan Gielis, Geert Goiris, John Isaacs, Athar Jaber, Thomas Lerooy, Emilio López-Menchero, Enrique Marty, Cécile Massart, Hermann Nitsch, Ronald Ophuis, Štefan Papčo, Jasper Rigole, Sarah&Charles, Gregor Schneider, Mircea Suci, Adrien Tirtiaux, Narcisse Tordoir, Ana Torfs, Gavin Turk, Ingel Vaikla, Caroline Van den Eynden, Anne-Mie Van Kerckhoven, Filip Vervae, Julie Villard & Simon Brossard en Friederike von Rauch.

Locatie:

De [Poortersloge](#) is gebouwd tussen 1395 en 1417, in opdracht van de toenmalige commerciële elite. Tussen 1720 en 1890 heeft de Vrije Academie er zijn leslokalen, en biedt het gebouw een plek voor architecten en beeldende kunstenaars. De Academie biedt na de Franse Revolutie ook onderdak aan kunstwerken uit afgebroken Brugse kerken, waaronder verschillende panelen van Vlaamse primitieven. Aan het einde van de 19e eeuw krijgt het gebouw zijn huidige uitzicht, de vroeg 19e-eeuwse aanbouw verdwijnt en de Poortersloge wordt samen met enkele aanpalende woningen gerestaureerd en ingericht als Algemeen Rijksarchief vanaf 1912. Honderd jaar later verhuist het Rijksarchief naar een nieuwbouw en krijgt de Poortersloge zijn huidige invulling als **toonplek voor hedendaagse kunst in Brugge**.

Curatorial team

Till-Holger Borchert (1967, Hamburg): wetenschappelijk directeur Musea Brugge. Hij studeerde kunstgeschiedenis, literatuur en musicologie aan de universiteit van Bonn en aan Indiana University Bloomington (VS) en doceerde kunstgeschiedenis aan de universiteiten van Aachen, Memphis (TN) en Middlebury College (VT). Hij was curator van tentoonstellingen over Van Eyck, Memling en andere oude meesters in Brugge, en van alom gewaardeerde exposities in Brussel (BOZAR), Madrid (Museo Thyssen Bornemisza), New York (The Frick Collection, The Morgan Library and Museum) en Rome (Scuderie di Quirinale). Hij werkte ook mee aan tentoonstellingen in Beijing, Washington, Parijs, Rome, Wenen, Londen, Cleveland en Dijon.

Michel Dewilde (1963, Gent): adjunct-conservator actuele kunst Musea Brugge/ CC Brugge. Hij studeerde kunstgeschiedenis en archeologie aan de Universiteit Gent, genderstudies aan de Universiteit Antwerpen en gender- en postkoloniale studies aan de Universiteit Utrecht. Hij was curator bij het Museum voor Schone Kunsten in Gent, bij S.M.A.K. in Gent en Gynaika in Antwerpen. Als freelance curator stelde hij tentoonstellingen samen voor onder meer de Poëziezomers Watou, Ename Actueel, Betoverd Bos (Aalter), Be-Part (Waregem), CAB (Brussel), Recyclart (Brussel), Annie Gentils Gallery (Antwerpen), Warp (Sint-Niklaas), Azad Gallery en Mohsen Gallery (Teheran), De Witte Zaal (Gent) en de Vrije Academie (Den Haag).

Els Wuyts (1976, Oudenaarde): tentoonstellingsmaker en programmator rond hedendaagse beeldende kunst. Ze studeerde kunstwetenschappen aan Universiteit Gent en was onder andere betrokken bij het Huis van Alijn en S.M.A.K. in Gent, Beaufort Buiten de Grenzen in Oostende en Emergent galerie&vereniging in Veurne. Daar werkte ze vooral mee aan de uitbouw van de communicatielijnen en artistieke projecten rond publieksbemiddeling. Als freelance curator stelde ze tentoonstellingen samen voor onder meer Ten Bogaerde in Koksijde, Villa Les Zéphyrus in Middelkerke. In haar uitvalsbasis Oostende staat ze mee aan de wieg van off- space Salon blanc en de vereniging BILDNIS_forum voor kunst.

Santiago De Waele (1966, Deinze): coördinatie techniek. Is creatief en technisch productiecoördinator van verschillende grote projecten zoals Beaufort en kunstfestival Watou. Hij werkte over de jaren heen voor verschillende kunstenaars, van ontwerp tot uitvoering, zoals Andries Botha, Bart De Zutter, Cheri Samba, Mimmo Paladino, Jan Van Imschoot, Ilya+Emilia Kabakov, Tom Claassen, David Cerny, Luc Zeebroek, Niek Kemps, Matt Mullican, Marijke Van Warmerdam, Valérie Mannaerts, Sven t' Jolle, Mathilde Rosier, Robert Kusmirowski, Luc Deleu, Peter Rogiers, Peter Verhelst, Sofie Muller, Lawrence Malstaf, Yves Obyn ...

Achtergrond: ontstaansgeschiedenis van de Triënnales

Brugge is een stad met een lange en boeiende geschiedenis. Door haar connectie met de zee via de zeearm het Zwin en haar gunstige ligging groeit ze vanaf de 12de eeuw uit tot een internationale en actieve handelsstad mét haven. Welvarende en rijke handelaars van over heel Europa vestigen zich in de stad en onder invloed van Italiaanse bankiers ontstaat 's werelds allereerste beurs in Brugge.

In de 15de eeuw staat de stad onder het bewind van de Bourgondische hertogen. Met hun uitstekende smaak en pronklust geven zij opdrachten aan de meest beroemde kunstenaars als Jan van Eyck en Hans Memling. Zo wordt Brugge de bakermat van de Vlaamse primitieven. Ook rijke handelaren, bankiers, geestelijken en adellijke families voelen zich aangetrokken door de culturele dynamiek in de stad. Brugge kent haar Gouden Eeuw.

Vanaf 1480 kondigt zich echter een economische en politieke crisis aan: het Zwin verzandt verder en na de dood van vorstin Maria van Bourgondië trekt haar weduwnaar Maximiliaan van Oostenrijk uit Brugge weg. In zijn kielzog vertrekken ook de buitenlandse kooplieden. In de 16de en 17de eeuw probeert Brugge haar welvaart terug te winnen. Het is in deze periode dat kant zijn intrede doet. Dit Brugse ambacht wordt een belangrijke bron van inkomsten voor de stadskas.

De industriële revolutie laat de stad links liggen en tegen het midden van de 19de eeuw is Brugge een arme en verouderde stad. Opmerkelijk genoeg zal een roman het tij doen keren. In 1892 verschijnt namelijk de roman 'Bruges-la-Morte' van schrijver Georges Rodenbach. Hij beschrijft Brugge als een wat ingedommelde maar bijzonder mysterieuze plek. De foto's in het boek doen lezers dromen en zetten de heropleving van de stad mee in gang. Brugge's patrimonium wordt herontdekt, met haar geheimzinnige intimiteit als grootste troef. Naast de Fransen komen in die periode ook de Britten naar Brugge, toeristen op weg naar het slagveld van Waterloo. Tegenwoordig wordt Brugge bezocht door toeristen uit heel de wereld, niet alleen omdat het een **Werelderfgoedstad** is, maar ook omdat ze een tegelijkertijd een bloeiende **hedendaagse kunst-en architectuurscene** heeft en een stad op mensenmaat is waar romantiek hand in hand gaat met groene parken en streetart.

Brugge: kunst en architectuur en de eerste Triënnales

Samen met de heropleving van de stad begint Brugge eind 19de eeuw ook aan een moeilijke **evenwichtsoefening** tussen het behoud van het waardevolle **middeleeuws patrimonium** en het beantwoorden aan de maatschappelijke noden van een **hedendaagse stad**. Een nieuwe en doordachte stedenbouwkundige aanpak dringt zich op. **Bereikbaarheid** wordt een belangrijk thema en zorgt ook voor extra toeristisch potentieel: Brugge wordt aangesloten op het jonge Belgische spoor-netwerk en er komt een vaste ferryverbinding tussen Oostende en Engeland.

In 1930 opent het **Groeningemuseum** haar deuren. Dit museum huisvest een uitzonderlijke collectie Vlaamse en Nederlandse kunstwerken, zoals bijv. Gerard Davids 'Oordeel van Cambyses' en Jan van Eycks 'Madonna met kanunnik van der Paele', een van de kunstwerken die in Brugge werd gemaakt en de stad nooit heeft verlaten.

Na WO II breekt een boeiende periode aan voor beeldende kunst in Brugge. In **1968** slaan de stad en de Provincie West-Vlaanderen de handen in elkaar om een zomermanifestatie te organiseren, die elke drie jaar een overzicht zou brengen van de hedendaagse Belgische kunstwereld. **Triënnale Brugge** is geboren. Op die eerste editie krijgen nieuwe kunstvormen zoals cobra, assemblagekunst, popart en conceptuele kunst een podium in de Brugse Stadshallen met als doel Brugge op de kaart te zetten als hedendaagse kunststad. Er volgt nog een Triënnale in **1971**, met 84 Belgische kunstenaars. Voor de Triënnale van **1974** werd de koers gewijzigd: de hedendaagse kunst trok de straten in, op zoek naar interactie met het publiek. Een grondslag van de latere triënnales.

Brugge: UNESCO Werelderfgoed

Hoe kwam Brugge nu aan haar erkenning als UNESCO Werelderfgoed? Verschillende factoren speelden daar een rol in.

Na de twee wereldoorlogen verloedert de binnenstad, er is leegstand en er wordt veel gesloopt. In 1965 trekken bezorgde Bruggelingen aan de alarmbel, met als resultaat dat Brugge in 1971 een van de eerste steden is met een Dienst voor Monumentenzorg. Deze dienst zet de eerste stappen naar een Brugs erfgoedbeleid.

Het authentieke, organisch gegroeide **middeleeuwse stadsweefsel** blijft bewaard en grote delen van het historisch patrimonium blijven dankzij vele inspanningen nagenoeg intact. Logisch dus dat de stad bekroond wordt met een reeks bijzondere **UNESCO-erkenningen**: in 1998 wordt het **Begijnhof** erkend als Werelderfgoed, in 1999 het **Bel-**

fort en in 2000 het volledige **historische stadscentrum**. Daarnaast wordt in 2009 de **Heilig Bloedprocessie** als Immaterieel Erfgoed erkend, en in 2014 de **Belgische beiaardcultuur** als een beste praktijk op vlak van het waarborgen van Immaterieel Erfgoed. Sinds 2016 prijkt ook de **Belgische biercultuur** op de lijst van Immaterieel Erfgoed, en met vijf brouwerijen, een biermuseum en vele cafés is Brugge hierin goed vertegenwoordigd.

Brugge 2002 en Concertgebouw: een spectaculaire tandem

Sinds het begin van de jaren '90 rijpt in Brugge het idee voor een nieuw Brugs **Concertgebouw**, als eigentijds platform voor muziek, dans en beeldende kunst. De internationale ontwerpwedstrijd voor het gebouw wordt gewonnen door het Belgische architectenbureau **Robbrecht & Daem**. Kort daarna wordt bekend dat **Brugge Culturele Hoofdstad van Europa** zou worden. Een van de doelstellingen rond het binnenhalen van deze titel was om hedendaagse architectuur te integreren in het stadsbeeld. Het Concertgebouw wordt dus in sneltempo voor de start van het Culturele jaar gebouwd en bij de opening, op 20.02.2002 om 20.02 uur klinken de klanken van het feestelijke openingsconcert 'Die Schöpfung' van Haydn door de zaal.

Het **Concertgebouw**, een van de '1001 buildings you must see before you die', heeft niet alleen een topakoestiek, maar is ook een statement op het vlak van hedendaagse architectuur. De cultuurtempel is geen gebouw dat op zichzelf staat, maar treedt in dialoog met de stad en haar omgeving: de 68.000 ossenbloedrode terracottategels verwijzen naar de typisch rode daken van de huizen in de binnenstad en de Lantaarntoren is een referentie naar de plumpe kerktorens uit het Brugse Ommeland, zoals die van Damme en Lissewege. De liggende structuur van het Concertgebouw contrasteert met het Belfort, Sint-Salvatorathedraal en Onze-Lieve-Vrouwekerk die verticaal de skyline bepalen. De grote ramen bieden van binnenuit een postkaartzicht over de stad. De cultuurtempel biedt bovendien onderdak aan een interessante hedendaagse kunstcollectie, die gestaag aangroeit.

Triennale Brugge 2015-2018

Ondanks de wil om hedendaagse kunst toegankelijk te maken voor een breed publiek, raakte de draad van de eerste triënnales in de jaren '60-'70 omwille van politieke en budgettaire redenen niet terug opgepakt. Het zou uiteindelijk tot 2015 duren vooraleer de triennale uit haar as verrees.

Door de verfraaiing van het stedelijk weefsel in de neogotische stijl tijdens de tweede helft van de 19de eeuw, en door de vermelding van de stad op de Werelderfgoedlijst van Unesco kreeg het toerisme een enorme boost. Geleidelijk aan veroorzaakten de vele dagtoeristen echter een enorme druk op het leven in en de kwaliteitsbeleving van de stad. Om meerwaardezoekers een extra culturele beleving te bieden, werd in 2015 besloten om Triennale Brugge nieuw leven in te blazen. Kunst én architectuur van nationale én internationale kunstenaars gaan voortaan hand in hand en worden hoofdzakelijk in de buitenlucht getoond.

De tijdelijke artistieke en architecturale interventies deden Bruggelingen en bezoekers door een andere bril naar de stad kijken. Het beeld van Brugge als middeleeuws buitenmuseum werd zo definitief afgeschud.

Brugge speelt voortaan ook een hoofdrol in de triënnales met een thema dat op de stad is geënt. In **2015** was dat de toen uiterst actuele vraag "Wat als de ruim 5 miljoen toeristen die Brugge jaarlijks bezoeken, effectief zouden blijven?"

Brugge zou een snelgroeïende, multiculturele megastad worden, met opportuniteiten en uitdagingen, positieve aspecten en negatieve kanten, gaande van huisvesting en mobiliteit tot stedelijke dynamiek en culturele diversiteit. Vertrekkende vanuit dit uitgangspunt gingen de kunstenaar en architecten de dialoog aan met het unieke Brugse erfgoed en de rijke geschiedenis. In een wereld van groeiende steden en eindeloze dynamiek ligt de Brugse binnenstad: het ei met haar onveranderlijke, tijdloze, historische karakter. Een leefbare versus een levendige stad, het blijft een moeilijk vraagstuk.

Als vervolg op het thema van 2015 zette de Triennale in **2018** een stap verder met '**Liquid City, de Vloeibare Stad**', een onderzoek naar wat de toekomst voor een stad als Brugge en haar samenleving zou brengen. Hoe flexibel, vloeibaar of weerbaar kan een historische stad als Brugge zijn, in een tijd waarin de wereld snel verandert en alles vloeibaar en vluchtig is? De kunstwerken en installaties lagen vrijwel allemaal langs of op het water, met Brugge als een letterlijk vloeibare stad, met water dat de stad doorkruist en zorgde voor een economische bloeiperiode, welvaart, groei, cultuur, bewoning...

Werelderfgoedstad met toekomstplannen

Brugge mag dan een trotse Werelderfgoedstad zijn en haar opmerkelijke geschiedenis koesteren, de stad staat ook stevig in het heden en smeedt **gedurfde toekomstplannen**. Het Brugse Werelderfgoed gaat hand in hand met **grensverleggende architectuur, doordachte stadsvernieuwing en verrassende kunstbeleving**.

Concertgebouw en Concertgebouw Circuit

Het **Concertgebouw** is niet enkel een moderne muziektempel, bekend vanwege haar perfecte akoestiek. Het **seizoensthema 'Voor het leven!'** toont aan dat het Concertgebouw **creatief en geëngageerd** aan de slag gaat met hedendaagse vraagstukken. Het programma, dat inspiratie haalt bij biodiversiteit, brengt actuele bedreigingen voor alle levensvormen samen, waarbij parallelle gevoelens zoals angst, engagement, solidariteit en hoop de revue passeren. Via de bezoekers worden die invalshoeken verspreid, want muziek is inleven, meeleven en samenleven.

Het gebouw herbergt ook een interessante collectie actuele kunst, waarvoor nauw wordt samengewerkt met architect Paul Robbrecht. Het belevingsparcours **Concertgebouw Circuit** laat je kennismaken met de unieke collectie (klank)kunst, beeldende kunst en architectuur. Kunstwerken van onder andere Carl De Keyser, Edgar Varèse, Peter Verhelst, Dirk Braeckman, Luc Tuymans zijn mooi geïntegreerd in de moderne architectuur van het gebouw. Het Concertgebouw is een **open huis** met veel kamers, met initiatieven voor groot en klein.

Kunstgalerijen

Kunstfanaten kunnen een uniek verzamelobject op de kop tikken in een van de **antiekwinkels** of **veilinghuizen** die Brugge rijk is. Van vintage sieraden en curiosa tot antiek meubilair en design decoratie, het aanbod is quasi oneindig. Liefhebbers van hedendaagse kunst kunnen hun hart ophalen bij befaamde **kunstgaleries** en **tentoonstellingsruimtes**, die verspreid zijn doorheen de stad. Unieke creaties, eigentijdse fotografie, grafiek en kunst op papier en canvas, beeldentuinen en figuratieve kunst ... Deze bekende kunstgaleries presenteren grensverleggend werk van zowel gevestigde artiesten als opkomend talent. De plaatsen waar je unieke verzamelobjecten of kunstschaten kan vinden, bekijk je [hier](#).

Streetart: de stad als canvas

Ook **streetart** heeft ondertussen een plaats verworven in het Brugse straatbeeld, telkens met een knipoog naar de rijke geschiedenis van de stad.

Project Legendz

Zo vind je dankzij het project Legendz in de omgeving van 't Zand de metershoge muurschildering 'Maria van Bourgondië' door [Jeremiah Persyn](#) en 'De dans der zotten' door [Stan Slabbinck](#). Internationaal vermaard kunstenaar [Strook](#) gebruikte recupmateriaal uit onder andere een oud Brugs klooster voor 'Portrait L IV 17', zijn houtsculptuur van een mysterieuze vrouw die over 't Zand uitkijkt.

Streetartfestival 'The Bridges'

In de zomer van 2021 vond het eerste Brugse streetartfestival [The Bridges](#) plaats, dat niet alleen figuurlijk maar ook letterlijk een brug slaat tussen verleden en toekomst, tussen de historische binnenstad en de andere stadswijken. Brugse kunstenaar Wietse voorzag hierbij samen met 7 andere Vlaamse artiesten negen gevels op een boogscheut van de Brugse Vesten van hippe muurschilderingen. Je kan de beschilderde gevels ontdekken tijdens een wandel- of fietstocht.

BRUSK, de toekomstige tentoonstellingshal voor Brugge

Brugge is al tientallen jaren een succesvolle toeristische trekpleister. Ondanks de vele musea die Brugge telt, is de nood aan een vaste plek voor tijdelijke tentoonstellingen hoog. Tot nu toe moet voor elke tijdelijke expo een deel van de vaste collectie wijken. Brugge investeert daarom de komende jaren in een indrukwekkend **masterplan** in de binnenstad. Het hart van de museumstad krijgt met de bouw van de nieuwe tentoonstellingshal BRUSK een volledige make-over. Ook het [Groeningemuseum](#) zal sterk **gerenoveerd** worden en

het nieuwe 'Musea Brugge Centrum voor Collectieonderzoek', een plek voor verdiepend wetenschappelijk onderzoek, krijgt er een waardevolle plek.

Rond de nieuwe museumsite komt een nieuw toegankelijk **stadspark**. Met **BRUSK** wil de stad inzetten op een innovatief en duurzaam hedendaags kunstbeleid, een hoogwaardige museum-en kunstsite als nieuwe creatieve hub in de stad, waar verschillende kunstvormen tot bloei kunnen komen.

Handmade in Brugge

Wie Brugge zegt, zegt natuurlijk ook ambachten en ondernemers. Brugge wordt vaak geassocieerd met uitzonderlijke ambachtelijke producten, denk maar aan de Vlaamse primitieven tijdens de middeleeuwen. Maar ook vandaag is de stad een broedplaats voor creatieve ondernemers. Zo is er het **Handmade in Brugge**-label, dat wordt uitgereikt aan Brugse makers die lokaal én met de hand produceren. Een aparte gids bundelt deze makers en zet ze letterlijk en figuurlijk op de kaart. Op deze manier kan je makkelijk je weg vinden naar de handmade-ateliers van o.a. keramisten, juwelenontwerpers, muziekinstrumentenbouwers, textielontwerpers, specialty coffee roasters, interieurontwerpers, bakkers, chocolatiers en zelfs makers van surfboards!

Mind the Artist

De coronacrisis zet de hele cultuursector op zijn kop, en daarom ondersteunt Musea Brugge een jaar lang het veelzijdig en creatief talent dat ons land telt. Het project 'Mind the Artist' verbindt uiteenlopende kunstenaars zoals fotografen, auteurs, beeldend kunstenaars of muzikanten met de bestaande museumcollecties. Soms wordt zelfs een volledige 'take over' geprogrammeerd. Zo dompelt **Sanam Khatibi** de toeschouwer van 30 april tot 03 oktober onder in een vervreemdende wereld met kleurrijke flora en fauna met een aantal werken in het Groeningemuseum. Van 29 oktober '21 tot 6 maart '22 zal kunstenaar **Strook**, met gepatineerde materialen enkele nieuwe installaties en kunstwerken in en rond enkele erfgoedlocaties in Brugge presenteren.

De lijst met **alle** deelnemende kunstenaars vind je [hier](#).

De stad in: verschillende manieren om Brugge op een vernieuwende manier te beleven

25/25 Hedendaagse kunst en architectuur

De stadskaart '**25/25 Hedendaagse kunst en architectuur**' bundelt monumenten en vernieuwende architectuurprojecten die zichtbaar zijn vanop de openbare weg, als bakens in het stedelijke weefsel. De kaart nodigt je uit om op ontdekkingsstocht te gaan, onverwachte plekken te zoeken en je te laten verrassen door de vele boeiende permanente ingrepen die Brugge te bieden heeft. 25/25 is een palet van interventies, groot of klein, door bekende of minder bekende namen, om het debat over hedendaagse kunst en architectuur in een Werelderfgoedstad levendig te houden.

Stap in de stad

Stap in de stad stuurt gezinnen met een kaart en een materiaal tasje op stap langs zes hedendaagse projecten. Speelse vragen en opdrachten dagen de kinderen uit om de installaties te onderzoeken met al hun zintuigen. De opdrachten gaan van puzzelen en tekenen tot gebouwen nabootsen met armen en benen en het lezen van de kaart.

Beeld van de stad

Triënnale Brugge en de dienst Monumentenzorg publiceerden 20 jaar nadat de historische binnenstad van Brugge werd toegevoegd aan de UNESCO Werelderfgoedlijst het boek '**Beeld van de Stad**'. Het wijst je de weg langs een selectie van 70 hedendaagse parels, van Fabre tot Permeke, van Concertgebouw Brugge tot het Rijksarchief. Elk gebouw of kunstwerk is voorzien van boeiende informatie en interessante weetjes. Bovendien schreven experts tien extra essays rond modernisme in Brugge.

Erfgoed met nieuwe invullingen

Een kwart van de oppervlakte van de historische binnenstad van Brugge is rechtstreeks gelinkt aan het religieuze leven. Kerken, kloosters, godshuizen, stichtingen, centra en diensten getuigen hiervan. Sommige kerken kregen nieuwe invullingen, zoals de **Heilige Magdalenakerk**, waar YOT experimenteert rond christelijke traditie in de samenleving. De meeste kloosters zijn tegenwoordig niet of slechts beperkt toegankelijk, maar het project **Sacred Books | Secret Libraries** brengt daar verandering in. Via gidsbeurten in beperkte kring worden het **Engels Klooster** en het **klooster van de Ongeschoeide Karmelieten** op een professionele en duurzame manier ontsloten: de spiritualiteit en levenswijze van de religieuzen komt erin aan bod, met als rode draad het boek.

Overnachten in Brugge

Brugge nodigt uit om te [overnachten](#) en lekker lang van de stad te genieten. Bovendien vormt de stad een ideale uitvalsbasis voor de ontdekking van de andere West-Vlaamse triënnales. Samen met **Triennale Beaufort**, **Triennale Kortrijk** en het **Kunstenfestival Watou** zet **Triennale Brugge** West-Vlaanderen in 2021 namelijk stevig op de internationale kaart van de hedendaagse kunst.

Praktische Info

Website visitbruges.be

Website triennalebrugge.be

Podcasts [Triennale Brugge 2021](#)

Podcast [Visit Bruges](#)

Contact

Persteam Visit Bruges:

Loes Maveau

Anne De Meerleer

Ann Plovie

+32 50 44 46 35

toerisme.pers@brugge.be

www.visitbruges.be

Beeldmateriaal

VisitBruges: foto.brugge.be

Triennale: [Google Drive Triennale](#)

Share your story

#TRIBRU21 #VISITBRUGES #IMAGINEBRUGES

Triennale Brugge 2021 is een organisatie van Brugge Plus, Musea Brugge, Kenniscentrum vzw en Cultuurcentrum Brugge in opdracht van Stad Brugge.